

Foreningen Danmark-Letland

nr. 2 Juni 2009 17. årgang

ISSN 1901-5720

*Læs i dette nummer:
Om præsident Zatlers besøg*

Indhold

Foreningen....	3
Bestyrelsen	4
Nyttige adresser	5
Præsidentbesøg i Danmark	7
Generalforsamlingen	10
Regnskab	13
Årsberetningen	15
Bryllup på lettisk	27
Turister snydes i Riga	33
Politik	35
Rite Højskole 2009	40
The Sovjet Story	45
Ungdomsmøde i Ålholm kirke	47
Parlør	49
Smånyt	50
Kunst	52
KALENDER	55

Forsidefoto: Næstformand Jytte Helio med Præsident Zatlers

Deadline for næste nummer er 1. September

Foreningen....

Foreningen Danmark-Letlands medlemsblad udsendes til alle medlemmer.

Indlæg og udklip er meget velkomne og sendes til redaktør Lis Nielsen (lis.hazel.nielsen@skolekom.dk). Vi kan ikke love at bringe alle indlæg, ligesom vi forbeholder os ret til at redigere i det indsendte.

Foreningen Danmark-Letland er stiftet i august 1992 i København af en kreds af private personer med interesse for Letland.

Formålet med foreningen er:

På alle måder at styrke og udvikle venskab mellem det lettiske og danske folk, samt oplyse om Letland.

Som medlem af foreningen kan optages enkeltpersoner, husstande, foreninger, virksomheder, kommuner, menigheder, organisationer mv. med interesse for dansk-lettiske relationer.

Foreningen er landsdækkende. De fleste arrangementer finder sted i Københavnsområdet, men der opfordres til lokalt arbejde også andre steder i landet. Hos Fremad Rejser, Vesterbrogade 37, 1620 København V tlf.: 33 22 04 04, får medlemmer af Foreningen Danmark-Letland rabat på rejser til Letland.

Indmeldelse i Foreningen Danmark-Letland sker ved henvendelse/indbetaling til kasserer Anne Fraxinus.

Foreningens girokonto er: 07 736 54.

Årskontingent:

Enkeltpersoner	225 kr
Husstande	325 kr
Unge under 26 og pensionister	150 kr
Organisationer m.m.	525 kr

Bestyrelsen

	Kirsten Gjaldbæk Kongstedvej 12 2700 Brønshøj Formand	tlf. / fax 3871 1825 kirsten.gjaldbaek@get2net.dk
	Jytte Nørgaard Helio Helleruplund Allé 4 2900 Hellerup Næstformand	tlf. 3962 2922 fax: 3962 2912 jytte@helio.dk
	Anne Fraxinus Kildebækvej 34 3660 Stenløse Kasserer	tlf. 4717 0194 agf@mail.dk
	Lis Nielsen Rosenlundsvvej 8 3650 Ølstykke Redaktør	tlf: 4710 0295 lis.hazel.nielsen@skolekom.dk
	Jens Helt Hansen Skovbakkevej 120 3300 Frederiksværk	tlf. 4772 0297 helt@webspeed.dk
	Anita Vizina Nielsen Lyngborghave 32 2.TV 3460 Birkerød	tlf 4031 4959 jvizinanielsen@webspeed.dk
	Anda Zarane Vølundsgade 27,1 th 2200 København N	tlf - 2016 0963 anda.zarane@gmail.com
	Helge Andersen Humlemarksvej 17 2605 Brøndby Suppleant	tlf. 4345 7076 heogin@mail.tele.dk
	Anne Mette Johannsen Nørgaardsvej 25 2800 Lyngby Suppleant	tlf. 4588 8765 amj2002@ofir.dk

Nyttige adresser

Letlands Ambassade i Danmark,

Rosbæksvej 17, 2100 København Ø
tlf. 3927 6000, Fax. 3927 6173,
embassy.denmark@mfa.gov.lv
Ambassadør: Mr. Andris Razans
1. sekretær: Andrejs Grinasko
3. sekretær og konsul: Raivo Klotins,
consulate.denmark@mfa.gov.lv
Udenrigsministeriets hjemmeside: www.mfa.gov.lv/dk/copenhagen
House Manager: Zintis Cepurnieks

Den Danske Ambassade i Letland,

Pils iela 11, Lv-1863 Riga, Latvia
Tlf. +371 6722 6210, Fax +371 6782 0234,
rixamb@um.dk, www.ambriga.um.dk/da
Ambassadør: Uffe Wolffhechel
Konsul/Attaché Carina Mylin
+371 6722 6210 ext. 16 /mob. +371 2612 1002
carmyl@um.dk

Det Danske Kulturinstitut i Riga,

Marijas iela 13, K.3, LV-1050 Riga, Latvia
Tlf. +371 67 289 994,
dki@dki.lv, www.dki.lv
Leder: Simon Drewsen Holmberg.

Det Danske Kulturinstitut i København

Vartov, Farvergade 27 L, 2. sal, 1463 Kbh K

Foreningens hjemmeside: www.danmark-letland.dk

Webmaster: Lars Egelund Henriksen
Kode til at se seneste nummer af bladet: vairalat

H. E. Mr. Andris Razans, Ambassador of the Republic of Latvia in Denmark cordially invites you to the speech "Latvia in a time of global economic downturn: Hardship as an opportunity for renewal by H.E. Mr. Valdis Zatlers, State President of the Republic of Latvia at the Danish Foreign Policy Society, Nationalmuseets Festsal, Ny Vestergade 10, on April the 30th 2009 at 16:30.

R.S.V.P.

email: embassy.denmark@mfa.gov.lv or phone: 39276000,
latest by April the 24th

Please present the invitation at the entrance

The Ministry of Foreign Affairs
Requests the company of
Næstformand Jytte Helio

at a meeting with a light refreshment on
Thursday, 30 April 2009 at 18.00-19.00 hours at Restaurant Di-
van 2, TIVOLI Garden, on the occasion of the visit of His Ex-
cellency the President of the Republic of Latvia

P.M. Host: Mr Uffe Ellemann-Jensen
Chairman of the Danish
Foreign Policy Society

Lounge suit

Jytte Helio med bl.a. Anders Fogh Rasmussen

Præsidentbesøg i Danmark

Den 30. april var Letlands præsident H.E. Mr. Valdis Zatlers på besøg i Danmark. Letlands ambassadør H.E. Mr. Andris Razans havde specielt inviteret formanden for Foreningen Danmark-Letland til at deltage i besøget. Da Kirsten var forhindret i at deltage, repræsenterede jeg foreningen.

I Nationalmuseets Festsal holdt præsidenten foredrag om: "Latvia in a time of global economic downturn: Hardship as an opportunity for renewal". Præsidenten talte om Letland, som i den seneste tid har været hårdt ramt af den globale økonomiske krise, han talte desuden om statistikker og var også inde på gasforsyningsproblemerne. Flere gange præciserede præsidenten, at Letland

var optimistisk med hensyn til fremtiden. Der var formentlig omkring 150 personer til foredraget.

Efter foredraget var vi nogle få som var inviteret til Divan 2 i Tivoli. Transporten dertil foregik i mørke biler med politieskorte til Tivolis hovedindgang, derefter gik vi i samlet trop med tivoli vagter og body guards til restauranten. Vi blev budt på fjordrejer og en let dessert. Til stede var udover præsidenten og ambassadøren bl.a. fhv. udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen, fhv. statsminister Anders Fogh Rasmussen og fhv. forsvarsminister Hans Hækkerup samt ca. 10 personer fra Letland, vi var i alt ca. 15 personer.

Jeg overrakte Foreningen Danmark-Letlands jubilæumsbog til præsidenten, og indledte med at jeg ville vise præsidenten, at det er "en lille verden" vi lever i. Præsidenten havde netop haft et frokostmøde i Riga med nogle erhvervsfolk. Jeg havde et billede med, hvor en af deltagerne fra frokostmødet var Dairis Calitis, som havde boet hos os i tre måneder i 1992, medens han gik på Copenhagen Business School, for at lære om markedsøkonomi. Jeg viste præsidenten billedet fra vor jubilæumsbog, hvor jeg skrev om Dairis der havde fået en norsk orden, og samtidig fik præsidenten billedet fra mødet i Riga, hvor Dairis deltog.

Uffe Ellemann-Jensen fik også en jubilæumsbog, som han var meget begejstret for, og han ville læse bogen i toget hjem, som han sagde.

Der var afsat én time i Tivoli, hvorefter vi igen gik i samlet trop til hovedudgangen sammen med præsidenten, hvorfra han kørte videre med politieskorte.

Jytte Helio

Jytte Helio sammen med Præsident Zatlars

Rita Kragh Jensen og Ambassadør Razans

Generalforsamlingen

Referat af generalforsamlingen for Foreningen Danmark-Letland torsdag den 23. april 2009 i kulturhuset "Kilden" Brøndbyøster.

25 personer deltog

Dagsorden

1. Valg af dirigent

Dora Bentsen blev valgt

2. Formandens ÅRSBERETNING 2008-2009

Formanden aflagde beretning, som kan læses her i bladet

3. Det reviderede regnskab

Anne Fraxinus uddelte bilag over regnskabet 2008 og gennemgik de forskellige poster.

Regnskabet blev godkendt og Rita Kragh Jensen sponsorerede 1000 kr. for at lette lidt på underskuddet, som hun sagde.

4. Forslag fra bestyrelsen

Forslag om at udvide antallet af bestyrelsesmedlemmer fra 6 til 7. Det blev vedtaget.

5. Forslag fra medlemmer

Ingen forslag

6. Fastsættelse af kontingent

Kontingentet uændret

7. Valg af medlemmer af bestyrelsen

På valg i år:

Anne Fraxinus

Kirsten Gjaldbæk

Anita Nielsen

Anda Zarane

Alle blev valgt

Valg af suppleanter

På valg Helge Andersen og Anne Mette Johannsen

Begge blev genvalgt

Revisor Thomas Wedeby genvalgt

Revisorsuppleant Anita Rand Jørgensen genvalgt

Evt.

Pastor Timmermann spurgte om nogen kendte til et Teobalt møde den 9. maj. Ville tale med præsten Ole Petersen efter mødet.

Henrik stillede spørgsmål angående NGO mødet.

Derefter spisning af smørrebrød og så fortalte Ambassa-

dør Andris Razans om sine indtryk fra Danmark i den tid han har været her og omtalte også sit indtryk af krisen. Hr. Razans forlader posten som ambassadør til juni og vi var glade for at han ville komme til vores møde. Vi har haft et godt samarbejde med ham. Han fik en fin gave som Jytte havde skaffet, en sølvprop til en flaske vin.

Referent LN

Rita Kragh Jensen takker fordi hun bliver æresmedlem af foreningen.

Regnskab

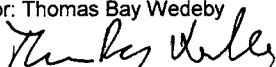
Foreningen Danmark-Letland

Regnskab 2008

<i>Indtægter:</i>		<i>Udgifter:</i>	
Kontingenter	19,375	Kontorhold	1,653
Bidrag til foren.	500	Porto	5,935
Salg af bøger	-	Trykn. af blad	9,606
Salg af kort	-	Hjemmeside	199
Renter	84	Internet	-
Møder og arr.		Baltic times	958
Indsamlet GF	1,351	Telefon	2,400
Sprogprojekt	12,715	NGO	996
		Gaver	594
		Rite Højskole	150
		Generalfors.	1,171
		Gebyrer	542
		Aktiviteter	1,009
		18/11	705
		Sprogprojekt	13,197
		Julemøde på amb.	882
Indtægter i alt	34,025	Udgifter i alt	39,996
underskud	(5,971)		

Bilagene er gennemgået og er sammen med beholdningerne fundet til stede og i orde
Brøndby, den 20 / 4 2009

Revisor: Thomas Bay Wedeby

<i>Aktiver:</i>		<i>Passiver:</i>	
Giro	16,501	Gæld:	
Kontant, fm	1,000	Forudbetalt kont. 2009	650
Kassen	39	Skyldigt v/ årsskiftet	4,224
		i alt	4,874
		Egenkap:	
		Overført fra tidl. år	18,637
		årets underskud	(5,971)
		i alt	12,666
Aktiver i alt	17,540	Passiver i alt	17,540

Stenløse, den 2009

Kasserer: Anne G. Fraxinus

Medlemmer til generalforsamlingen

Årsberetningen

Foreningen har i det forløbne år været involveret i mange forskellige aktiviteter, som jeg vil vende tilbage til om lidt.

Jeg vil allerførst udtrykke en stor tak for bestyrelsens engagement i foreningsarbejdet.

Det er dejligt, at vi har direkte kontakt til arbejdet omkring Rite Højskole, og at vi har lettisksprogkyndige med ved bestyrelsesbordet. Og det er vigtigt, at vi har en så aktiv og arbejdsom bestyrelse, der træder til og supplerer hinanden, når der er behov.

Vores aktivitetsområder er meget bredspektrede, fra begyndelsen af har den kulturelle dimension været vigtigt, og i året 2008, som EU har udnævnt til året for interkulturel dialog, er det vigtigt at gøre sig klart, at det jo fak-

tisk er det vi bedriver! Men også andre samfundsområder har ligget i foreningens regi, vi har med et moderne ord hele tiden været aktive inden for civilsamfundet og har arbejdet med i de demokratiske udviklinger, hvilket bl.a. jo kommer til udtryk i ngo-samarbejdet rundt om Østersøen.

Fokus har i mange år været at bidrage med noget fra Danmark til Letland og at oplyse om Letland i Danmark. Vores overvejelser nu går også på, at vi måske kan bidrage med noget for nytilkomne letter i Danmark, det vil jeg komme tilbage til i gennemgangen af konkrete aktiviteter.

Medlemmerne:

Det er glædeligt, at der stadig kommer medlemmer til generalforsamlingen her i København, selvom medlemskaren er spredt ud over hele landet, men vi ville ønske os endnu flere, så der kunne komme flere meninger om foreningens arbejde til udtryk ved denne lejlighed.

Det går desværre stadig nedad i medlemstal - vi har dags dato modtaget 2009-kontingent fra 68 medlemskaber, men der er 17, som ikke har fået betalt endnu – og hvor vi da håber, at de fleste af dem betaler. De, der er betalt nu, fordeles sig således:

Enkeltmedlemmer 23

pensionister 29

husstande 12

virksomheder/foreningen/kirker 5

Bevægelser siden sidste generalforsamling:

11 har ønsket at melde sig ud

2 er døde

3 er slettet af medlemslisten pga restancer

9 nye medlemmer

Udmeldingerne har forskellige årsager, nogle angiver at have ophørt med interessen/engagementet for og i Letland, andre sanerer deres medlemskaber, når de går på efterløn eller pension. Vi hører faktisk ikke nogen gøre det pga utilfredshed med vore aktiviteter ☺

Hvis foreningen og medlemstallet skal bestå, må vi alle gøre lidt mere for at hverve nye medlemmer, det ville være meget dejligt med yngre medlemmer og nye kræfter, vi har brug for ideer og måske også nye vinkler på samarbejdet, så derfor er det faktisk en stor glæde, at nogle af de yngre letter og deres danske partnere her i DK har meldt sig ind..

Bladet

Lis Nielsen udfylder heldigvis fortsat dette vigtige job, og det skal hun have mange tak for. Lis har formået at præge bladet på en vældig positiv måde, så der kommer mange aspekter med og forskellige vinkler på emnet: Letland. Jens Helt Hansen arbejder stadig med at udvælge og oversætte informationerne fra The Baltic Times. Vi er nu gået over til en forsendelse uden kuverter, det sparer en del af arbejdet ved udsendelsen. Det er ikke billigere i porto, så derfor har vi da også overvejet, om man kunne nøjes med at sende bladet via e-mail?? Hvis nogle medlemmer er interesseret i blot at modtage en mail med bladet, eller bare at læse det på vores hjemmeside, ja så hører vi gerne fra vedkommende. Det foreslog vi også sidste år, men det har ikke ført til nogen storm af henvendelser.

Ind i mellem vælger vi at gengive forskellige tekster på engelsk eller svensk, vi kan ikke overkomme at oversætte alt, men mener at der er væsentlige informationer, som vi gerne vil videregive, og da vi endnu ikke har fået protester mod dette, fortsætter vi med det.

Mailingliste og hjemmeside:

Vores medlemskontakt har desuden to andre sider :

Anne Fraxinus står for en mailingliste, hvor hun til de e-mailadresser, hun har fået af medlemmer, videresender aktuelle oplysninger om arrangementer. Det er vigtigt, at man sørger for at melde evt. mailændringer til Anne. Vi får stadig, ofte ret sent, meddelelser om interessante arrangementer, som vi gerne vil videresende, men hvor en udsendelse med bladet ville komme alt for sent

Der er stadig ikke ret mange på denne liste, og det er ærgerligt, for det betyder jo også, at vi må sige til dem, der henvender sig med mulige invitationer, at vi ikke når ud til ret mange.

Den anden mulighed er vores hjemmeside. www.danmark-letland.dk

Vi er vores medlem Lars Henriksen meget taknemmelige for det arbejde, han har lagt i at få denne hjemmeside op at stå, redigeringen af den foregår i tæt samarbejde med Lis Nielsen. Hvis man har informationer eller oplysninger, der ønskes på hjemmesiden, kontaktes enten Lis Nielsen eller Kirsten Gjaldbæk.

Vi synes ikke, at de nyeste blade skal være tilgængelige for alle, for hvad får medlemmerne så for deres kontingent? Vi har nu valgt at lægge ældre numre til fri afbenyttelse og så lade de nyeste kun være tilgængelige for medlemmer (teknisk er det løst ved, at man som medlem har et login, der bruges ved denne del af hjemmesiden).

Vi prøver at få relevante oplysninger om møder og udstillinger lagt på hjemmesiden, så giv endelig besked til Kirsten eller Lis, hvis I har oplysninger, der kunne have interesse for andre.

Og brug hjemmesiden! Klik ind på den og se efter opdateringer 😊

Vores samarbejdspartnere:

Vi har fortsat en vældig god kontakt til den lettiske Ambassade og bliver meget venligt modtaget af Ambassadør Andris Razans, både til større medlemsarrangementer

og i forbindelse med forespørgsler eller andre aktiviteter

Vi har også et godt samarbejde med Det Danske Kulturinstitut, både i København og i Riga. Vi får tilsendt orientering om arrangementer fra Kulturinstitutet her i København, når de husker det og ikke altid i særlig god tid, men der kommer noget, og det er blandt de ting, vi gerne vil kunne videreformidle hurtigt!

Lettisk-Dansk Forening i DK er en forholdsvis ny forening, som samler en del af de unge lettisk-danske familier, der har interesse i at deres børn holder kontakt med lettisk kultur. Vi har haft kontakt med bestyrelsen og regner fortsat med at udveksle informationer.

Vi er også medlem af KUKS, og får derigennem forskellige muligheder for kontakt med andre venskabsforeninger, og for at orientere om vores aktiviteter. www.kuks.dk

Vi er stadig med i DANFØ, den danske platform for Østersø-NGO-Forum. I 2008 afholdtes dette Forum i Riga, og i 2009 i Danmark. www.cbss-ngo.dk

Den lettiske Nationaldag, hvor Nationalkomiteen holder højtidelighed på Vestre Kirkegård indgår nu også i vores program, vi inviterede til kaffedrikning efter højtideligheden i efteråret 2008, og regner med at fortsætte med dette samarbejde.

Vi kan nu mærke, at Foreningens navn optræder i telefonbøger og på Internettet, der kommer en jævn strøm af foreningshenvendelser fra diverse firmaer om alt muligt, lige fra tilbud på maling til når vi skal renovere "foreningens lokaler"! til forespørgsler om kontakter.

Og hvor har vi så været repræsenteret og eller vore medlemmer været inviteret i det forløbne år:

Lad os begynde med Generalforsamlingen 2008, hvor Anda havde sørget for, at vi fik en dejlig musikalsk oplevelse og hvor vi fik hørt om Rite Højskole.

Maj:

10.-13. var der NGO-Forum i Riga. Letterne havde haft store problemer med finansieringen, men da først vi var der, forløb alt meget fint, fra Foreningen Danmark-Letland deltog udover formanden også Niels Bendix, og desuden vores medlem Flemming Thøgersen, som repræsentant for en anden forening. Der var spændende diskussioner, og vi fik også fornemmelsen af, at arrangørerne var glade for nogle deltagere, som kendte lidt til de kulturelle forskelle og kunne hjælpe med at overvinde dem.

I slutningen af maj havde ambassadøren inviteret til sommerkomsammen på ambassaden, hvor de fremmødte havde lejlighed til at blive orienteret om udviklingerne i Letland.

Juni

Skoleprojektet, hvor Anita, Lis og Kirsten havde besøgt "lørdagsskoler", skulle færdiggøres, de sidste besøg blev afviklet og rapporten blev skrevet. Anita gjorde et stort arbejde med dette, da alt jo skulle være på lettisk og skulle indpasses i de officielle rammer.

Juli

Som en udløber af dette deltog Anita og Kirsten i begyndelsen af juli i Riga i forskellige "Møder for Letter, der bor i udlandet", arrangeret af det lettiske integrationsministerium. Det var spændende at høre om de forskellige lettiske foreninger rundt om i verden, de fleste af dem

udelukkende med letter som medlemmer, men både foreningsfolkene fra England og vi, der havde en blanding af letter og ikke-letter/indbyggere fra værtslandet i foreningerne, fik god tid til at fortælle om vore foreninger og om de fordele, der kunne være, også for de tilflyttede letter ved sådanne foreningskonstruktioner.

Og så var Juli jo ellers måneden, hvor en masse af os var til Sangfestival i Letland.

I slutningen af Juli var jeg inviteret til at deltage i en international højskoleuge i Kolobrzec ved Polens Østersøkyst, om mindretal i Østersøområdet. Jeg skulle holde et større oplæg om Letland, det var spændende at forberede det, men bestemt også spændende at afvikle det. Der er meget stor forskel på, hvad man i de forskellige lande (Tyskland, Polen, Danmark) læser og hører fra medierne om de baltiske lande, så diskussionerne var ganske heftige. Når jeg nævner det her, er det fordi jeg var inviteret som foredragsholder, fordi jeg er formand for Foreningen Danmark-Letland. Det giver en platform at stå på, men også forventninger hos modtagerne om, at man er seriøs og velorienteret ☺

August

Den 30 august afholdt Københavns Kommune International dag, og vi havde som vanligt en stand med materialer og smagsprøver. Tak til ambassaden, som med megen besvær fik skaffet os rigtig mange fine brochurer. Anne Mette og Lis havde desuden keramik og strik til salg, og det var der stor interesse for! Anita og Anda sørgede for, at vi igen kunne levere musikalsk underholdning på scenen. Vi er så glade for denne mulighed for at vise foreningens ansigt til mange, at vi også har meldt os til i år igen.

September

De første dage af september var jeg inviteret til at deltage i Østersørådets parlamentariker konference i Visby, invitationen kom gennem DANFØ, som kunne sende en repræsentant, men på mit skilt stod der samtidigt Foreningen Danmark-Letland, og det gav mulighed for mange interessante samtaler, både med lettiske og danske politikere.

21. september blev der afholdt Sprogfestival i Kulturhuset på Dortheavej, Kbhvn NV. Vi: Lis, Anne Mette, Anda og Kirsten stillede op med det sædvanlige materiale. Der var meget få deltagere og besøgende denne gang, stedet lå for langt væk fra folks normale ruter. Indholdet fejlede ikke noget, Kulturordfører Mogens Jensen holdt en blændende tale, Anda sørgede for musikalsk underholdning, jeg lavede den lille forelæsning om lettisk sprog. Men vi fik da det ud af det, at vi senere fik henvendelse fra organisationen "Sprog og Kommunikation" og har fået materiale "Phrase-book" (en form for parlør mellem engelsk-lettisk-litauisk-svensk og dansk) fra dem, som vi senere deler ud her.

30. september deltog jeg i Baltic Sea Eu-Strategy-konference i Stockholm, igen på en indbydelse til DANFØ, men også med vores forenings navn nævnt. Det er vigtigt, at vi bliver orienteret om disse bestræbelser på inddragelsen af borgerne i udviklingen af EU-strategier. Lettiske organisationer har været meget aktive for også at sætte deres præg på de kommende planer, og hvis ikke borgerne råber op, glemmer magthaverne, at kulturområder og foreningsliv er væsentlige for basisforståelsen af demokrati.

Oktober

24.oktober havde KUKS den store gallaaften på Kbhvns

Rådhus, Anne Mette og Kirsten deltog og mødte da også andre af vore medlemmer, som deltog i forbindelse med andet engagement. Det er fornøjelse, men det er også repræsentation, vores forening findes!

November

10. November var alle medlemmer inviteret til koncert i Diamanten i anledning af Letlands 90års dag.

Det var en meget smuk koncert, og mange medlemmer dukkede op, så tak til ambassaden for denne mulighed for at deltage.

Fredag 14.nov. afholdt DANFØ et debatmøde om udviklingen rundt om Østersøen. Fra Letland deltog en af de unge ngo-organisationsfolk i denne konference. Det er en fornøjelse med unge, aktive og dygtige kvinder i disse sammenhænge.

18.nov. var der højtidelighed på Vestre Kirkegaard, med kaffebord bagefter.

Fredag 28.nov afholdt Ambassaden julearrangement for de unge dansk-lettiske familier, og Lis, Anne Mette og Kirsten deltog med diverse aktiviteter for børnene (juledekorationer, marcipanfigurer, juleklip), hyggeligt og velbesøgt.

December

1. december deltog Kirsten i Baltic Development Forum i København, igen en kontakt, der var opstået gennem DANFØ, men invitationen gik direkte til mig som formand for FDL. Det er lidt interessant også at se samarbejdet over Østersøen, som det ser ud fra forretningsfolks side, men bestemt også lærerigt.

Februar

26. februar til 1. marts var der NGO Forum i Helsingør.

Vi var vel repræsenteret, det meste af bestyrelsen (Helge, Anne Mette, Anne, Anda, Kirsten) var med til at klare den praktiske afvikling, og vi havde Lis Nielsen og Niels Bendix med som deltagere + at andre af vore medlemmer deltog som repræsentanter for andre foreninger. Der havde lige til dagen før været usikkerhed på, om det danske Udenrigsministerium nu også ville bevilge den lovede støtte, men det kom!

Vi har lagt mange kræfter i at medvirke til dette store arrangement, det blev med alt til ca. 150 deltagere repræsenterende alle Østersørådets lande + Hviderusland, Ukraine og Rumænien. Den lettiske ambassadør var med til at holde tale ved åbningen, og det var vi meget glade for, idet sammenhængen mellem NGO-Forum 2008 i Riga og NGO-Forum 2009 derved blev klart.

Der blev ført mange spændende samtaler, og en af dem fører frem til, at vi nu har indleveret en mindre EU-ansøgning om støtte til et projekt for pensionister, som skal udarbejdes af Rite Højskole, Letland og FDL, Danmark.

På www.cbss-ngo.dk kan man finde mange billeder og beretninger om programmet og arbejdsgrupperne, desuden er der fra den hjemmeside mulighed for at pod-caste de fleste foredrag, der blev holdt i plenum på NGO-Forum.

På den tyske samarbejdspartners side http://www.in-fobalt.de/html/Helsingoer2009_1.html er der rigtig mange billeder, der kan give et indtryk af, hvor blandet en forsamling, der meget engageret diskuterede.

Marts

19.marts havde ambassaden inviteret til en filmaften: "The Soviet Story". Vores søsterforening i Sverige havde i efteråret vist denne film, og flere bekendte i Letland havde også talt om den, så derfor havde vi talt med ambassadøren om denne mulighed. Der var næsten 30

fremmødte, og det blev en aften, der viste de grusomme sider af de sidste 90 års historie. Man vil egentlig helst være fri for at vide disse ting, men for at forstå, hvad der sker, er det nødvendigt. Angsten for den store nabo mod øst kommer ikke ud af ingenting.

21.marts var der Lettisk-Dansk aften i Aalholm, og det var til gengæld muntert. Anda og Kirsten havde inviteret dansk-lettiske par og andre herboende, yngre letter til en aften med spisning, musik, sang og lege. Vi var ca. 30 deltagere, og der blev snakket og udvekslet telefonnumre i stor stil. Vi overvejer at gentage arrangementet senere, da det ser ud som om, der er et behov, som det kunne være en opgave for FDL at løse. Tak til Ole Petersen, der var vært for os i lokalerne ved Ålholm kirke, og til Helge og Lis som også tog en del af slæbet..

April

Generalforsamling

Vi har fået besøg af Ambassadør Andris Razans, som jo forlader posten i Danmark til juli, og som vi derfor gerne vil benytte lejligheden til både at diskutere erfaringer med og til at tage pænt afsked med..

Som det gerne skulle være fremgået af dette, er dette en forening, der arbejder på mange fronter og på mange forskellige måder.

Jeg mener, det stadig er en levende forening, at der stadig er brug for os i samarbejdet med Letland og i arbejdet i DK med at videreformidle erfaringer.

Finanskrisen har ramt hårdt mange steder, men næst efter Island siger man, at Letland er det land, det er gået hårdest ud over. Vi har i bestyrelsen talt en del om, hvad det kan komme til at betyde for vores arbejde og evt. projekter fremover.

Vi så allerede ved NGO-Forum, at de baltiske lande havde meget svært ved at finde penge til rejseudgifter til

deres deltagere, og det lover jo ikke godt for internationale samarbejder.

Det bliver vigtigt, at vi ikke glemmer de venner, vi hver især har, og at vi lytter til, hvad der bliver brug for.

Og med den opfordring kan vi fortsætte arbejdet i foreningen, vi hører meget gerne om ideer og aktiviteter, vi formidler gerne samarbejder og støtter med informationer, hvor det er muligt.

2009 Kirsten Gjaldbæk

I forlængelse af omtalen af årets arbejde og beslutninger, er der endnu en sag, som jeg vil fremhæve.

Vi har i blandt os et medlem, som har været med lige fra starten på interessen for de baltiske lande, da det var Foreningen Norden, der gik i gang med rejser og udvekslinger.

Hun har været en meget trofast støtte, både med det praktiske, med det økonomiske og med ideerne. Hun samlede f.eks. i hundredevis af briller til at sende til Letland i midten af 1990'erne, hun skaffede brugte skolemøbler fra Gentofte-skolerne til brug i lettiske skoler, og hun har givet husly til utallige baltiske gæster på kortere eller længere studiebesøg i København

Og når nu vi går ind i det foreningsår, hvor Rita fylder 100 år vil vi meget gerne have lov at udnævne Rita Kragh Jensen til foreningens første æresmedlem!

Til lykke!

Konstituering af bestyrelsen

Kirsten Gjaldbæk blev genvalgt som formand, næstformand blev Anita Nielsen og Jytte Helio, sekretær og redaktør Lis Nielsen, kasserer Anne Fraxinus, Anda Zarane og Jens Helt Hansen bestyrelsesmedlemmer, suppleanter Helge Andersen og Anne Mette Johannsen.

Bryllup på lettisk

Anda Zarane, vores nye medlem af foreningens bestyrelse har valgt at fortælle om lettisk bryllup

Hvis nogen af jer tror at det danske og det lettiske bryllup ligner hinanden, så må jeg skuffe jer og sige at det ikke passer. Selv de små traditioner når vi kommer til kyssets signal eller til brudeparrets første vals, er anderledes.

Jeg kan ikke love at fortælle om alle bryllupstraditioner i Letland, da det vil være umuligt. Det kan variere fra by til by, fra region til region og især fra par til par, da det jo er dem der beslutter hvordan deres bryllup skal være. Men der er selvfølgelig nogle højdepunkter, som alle udfører ens (måske med nogen små forskelle) og det er dem jeg gerne vil fortælle jer om. For at gøre det lidt mere spændende, har jeg fået lov af min bror og nogle af mine veninder til at brug deres bryllups billeder. God fornø-

jelse! ;o)

Jeg vil starte med at fortælle at hovedpersonerne selvfølgelig er bruden og brudgommen. Men vi har ikke toastmaster i Letland. Der er altid, som regel, et gift par (som er tæt på familien eller et venne par) og vi kalder dem "*Vedéjt*". Den bedste oversættelse jeg kan finde på er "*Førere*". Det er en stor rolle at påtage sig, og det er også en ære at være førere. Det er dem der sammen med brudeparret planlægge brylluppet, dog skal det siges, at mange ting bliver planlagt kun af førerne. Der skal være mange overraskelser til brudeparret... og de behøver ikke at vide alt! Førerne er også dem der er vidner ved selve vielsesceremonien, det er dem, der fører brudeparret ind på Rådhuset, hvis det er der brudeparret bliver viet; det er dem, der sammen med brudgommen venter på bruden ved alteret, hvis det er et kirkebryllup og brudens far fører bruden op til alteret (førere kan også føre brudeparret til alteret); det er dem der er toastmaster. Derfor skal brudeparret tænke meget over, hvem de vælger som førere. Manden i fører-parret får titel som "*vedéjtévs*" - "*fører-far*" og kvinden er "*vedéjmâte*" - "*fører-mor*". Man siger at førere helst skal være et lykkelig gift par – det bringer lykke også til de nygifte. På billedet ses brudeparret sammen med deres førere – min bror, hans kone og min brors gudforældre (i Letland har vi både gudmor og gudfar, meget ofte et gift par).

Denne gang vil jeg også fortælle jer om de små forskelle ved det danske og det lettiske bryllup. Til det danske bryllups fester slår gæsterne med bestikket på tallerkenerne som signal til, at brudeparret skal stille sig op og kysse (i en variant tramper gæsterne i gulvet, hvilket betyder at brudeparret skal kravle under bordet og kysse). Til det lettiske bryllup, når gæsterne vil se brudeparret kysse, siger man "*Rûgts!*" (på dansk "*Bitter!*"). Det kan starte ved middagsbordet, at en af gæsterne pludselig siger højt: "Nøj, hvor denne vin smager bitter! Der skal noget sødt til!" Så fortsætter gæsten med at sige højt:

"*Rúgts! Rúgts! Rúgts*" og alle andre gæster tilslutter sig til dette råb og siger sammen: "*Rúgts! Rúgts!...*" Så skal brudeparret stå op (de må også blive siddende) og kysse. De skal kysse indtil gæsterne beslutter at nu er det sødt nok. For sjov, kan brudeparret forberede nogle små slik poser, og når nogen af gæsterne begynder at råbe *Rúgts*, kaster de slik posen til gæsten, på den måde får gæsten noget sødt til hans/hendes bitre mad eller vin.

Jeg kan fortælle fra min egen erfaring fra et lettisk-dansk bryllup, at vi blandede disse to traditioner. Letterne fik at vide at de skulle banke med bestikket på talerkerne og danskerne lærte at sige *Rúgts*. Så disse to ting blev gjort samtidigt! Tro mig – der var godt larm og brudeparret havde intet andet valg end at stå op og kysse.

En anden lille detalje – et rigtigt lettisk bryllup tager 2 dage. På den første dag er der selve vielsesceremonien, en slags reception, og en festlig, fyldt med traditioner, middag, som meget ofte slutter ved 5-6 tiden næste morgen. Den næste dag starter med morgenmad til alle gæsterne og der fortsættes nogle af traditionerne (som jeg ikke vil fortælle om endnu). Derfor er det meget ofte at stedet hvor brylluppet bliver fejret, der overnatter alle gæsterne også. Nu, når tiderne er lidt svære og det er dyrt at have et bryllup, kan det være at det kun varer en dag, men dagen er stadig fyldt med traditionerne.

En helt speciel tradition er skiftning af tøj i løbet af et bryllup. Og det er ikke kun brudeparret jeg snakker om. Det skal selvfølgelig siges, at det er op til folk selv om de har lyst til at skifte tøj, men hvis et bryllup varer to dage, så kan I tro, at der bliver skiftet festtøj. Man har et sæt tøj til vielsesceremonien og festen inden kl.24.00. Efter det, bliver der skiftet til noget andet. Især gælder det bruden og brudgommen. Hvorfor? Se, det kan jeg ikke fortælle nu, da det handler om en meget speciel tradition kl.24.00 og den kommer jeg til at fortælle om i en af de næste artikler. Da brylluppet varer 2 dage, har

man selvfølgelig igen noget andet på den anden dag. Det er lidt lettere for herrerne, de starter med et jakkesæt og senere, når dansen går i gang, mister de jakken... Næste dag tager herrerne de samme jakkesæt, men en anden farve skjorte. For damerne er det lidt sværere. Det kan vi nu godt indrømme alle sammen, ikke? ...

Til sidst vil jeg også hurtig fortælle om blomster. I har nok lagt mærke til, at vi – letter – giver blomster til hinanden meget ofte. Dem giver vi også til bryllupper. Blomsterne er selvfølgelig til brudeparret og bliver givet lige efter vielsesceremonien. Som regel, siger gæsterne tillykke med blomsterne lige udenfor kirken eller rådhuset. Blomsterne bliver modtaget og samlet sammen af førere,

som står ved siden af brudeparret. Tænk hvis alle de skønne roser, som brudeparret modtager, kommer på brudens kjole... det kan vi ikke have, vel? Nej, det er selvfølgelig ikke den rig-

tige grund. Jeg gætter på, at grunden til at førerne modtager blomsterne er at brudeparret så har hænderne fri for at modtage alle de knus, kram og kys af deres kære familie og venner. Og igen kan jeg dele en lille sjov historie fra min egen erfaring, som jeg oplevede til et af de dansk-lettiske bryllupper jeg har været til her i landet. Jeg ankom til kirken sammen med nogen lettiske veninder, og vi havde alle blomster i hænderne – lange, hvide roser. Lige så snart vi kom ind i kirken, så kunne vi høre flere der hviskede: "Hvorfor har de blomster med?" Nu

kunne vi jo ikke svarer dem med det samme. Men de fik det at vide senere, jo mere fordi, at der kom masser af alle de andre lettiske traditioner ”på bordet”.

I løbet af mine artikler, kommer jeg til at introducere jer for de lettiske bryllups traditioner for afhentning af bruden, vielsen, velkomst, ”mičošana” (tradition, der bliver udført præcis kl. 24.00), tyveri af bruden eller af nogen andre bryllups gæster, portene, broerne og andre højdepunkt ved et lettisk bryllup.

Jeg håber at I allerede glæder jer til det næste nummer af vores forenings blade. Ha’ en dejlig sommer!

Anda Zarane

Hej til alle jer i Foreningen Danmark – Letland

Nu når jeg er blevet valgt ind i bestyrelsen (tak for det!), vil jeg gerne få lov til at præsentere mig. Jeg er en 29 år gammel lette, der har boet i Danmark i 9½ år. Jeg kommer fra den dejlige ressort by - Jurmala i Letland.

Min familie bor stadigvæk i Letland. Min mor er lærer til børn med udviklings problemer (handikappede) og arbejder på en speciel internatskole i Tukums. Min far er håndværker, han bygger huse, renoverer lejligheder og lægger også stråtag. Jeg har en lillebror, som kun er 1 år og 2 måneder yngre end mig. Han giftede sig i december 2006 og nu har de også en super dejlig datter – min niece Luíze på 2 år.

Jeg kom til Danmark i januar 2000. Efter gymnasiet kunne jeg ikke rigtig beslutte mig for hvad jeg havde lyst til at lave, og det var heller ikke let at finde noget arbejde. Allerede i gymnasiet havde jeg lyst til at lære et af de Skandinaviske sprog. Jeg faldt faktisk for svensk, da jeg havde været i Sverige to gang på et udviklings program fra mit gymnasium. Men når det kom til valget, havde jeg en fornemmelse af at det skulle være Danmark. Meningen var at jeg i et eller to år skulle lære sproget og kulturen at kende, men så blev det lidt læn-

gere. Jeg har taget to uddannelser i Danmark. I 2004 blev jeg færdig på Niels Brock Copenhagen Business College som datamatiker, og i 2007 fik jeg min bachelor grad i Service Management og Business Administration fra Handelshøjskolen i København. Siden da har jeg haft fuldtids arbejde. Jeg elsker hotel branchen, derfor efter at have prøvet 1½ år på et rejsebureau, er jeg kommet tilbage til hotelbranchen. Mens jeg studerede, arbejdede jeg på forskellige hoteller i København, men siden 1. marts i år er jeg på Skovshoved hotel i Charlottenlund. Da jeg kommer fra Letland – ”the land that sings” – elsker jeg selvfølgelig at synge. Jeg spiller også lidt klaver og guitar, komponerer mine egne sange og nyder at synge også vores kære folkesange. Jeg beundrer selv vores rige folkløse og er rigtig stolt af vor kulturelle arv. Jeg er rigtig glad for at være i Danmark. Siden jeg kom til landet, har jeg fået mange venner og veninder. Efter

at have været barnepige i mine første to år her i landet, er jeg også rigtig glad for stadig at have kontakt med mine danske familier. De er som reserve familier for mig. Jeg savner selvfølgelig Letland og især min familie, men jeg er glad for at være i Danmark, og er taknemlig for alt det har givet mig.

Jeg glæder mig til at blive en del af jer alle sammen i Foreningen Danmark – Letland!

Anda

Andas familie

Turister snydes i Riga

Pressemeddelelse

Udenrigsministeriet Letland

Udenrigsminister Maris Riekstins: Rigas byråd og de ansvarlige institutioner i Indenrigsministeriet skal i samarbejde med ministeriet for økonomi finde en løsning på problemet med at turister bliver snydt i Riga

”Under notatet af bedrageri af turister fra udlandet, der besøger steder med underholdning i Riga og de forskellige bekymringer fra ambassader med hensyn til sikkerheden af deres borgere, mens de er i landet, og advarsler med en” sort liste ”over barer og natklubber for at undgå regelmæssige og gentagne tilfælde af bedrageri af turister, vil jeg gerne igen og igen understrege, at Rigas byråd og de ansvarlige institutioner i Indenrigsministeriet, i samarbejde med Økonomiministeriet skal finde løsninger på dette problem uden forsinkelse ”, erklærede udenrigsminister Maris Riekstins.

I denne forbindelse har udenrigsministeren noteret sig med tilfredshed, involveringen af statens præsident Valdis Zatlers i sin søgen efter en løsning på dette problem, således at der udarbejdes en handlingsplan, der vil forhindre snyd og bedragerisk adfærd mod turister i Letlands hovedstad.

I oktober 2008, har Udenrigsministeriet sendt et brev til formanden for Riga City Council, Janis Birks, der tilbyder støtte til byrådet til at begrænse muligheden for intimerforretninger i det historiske centrum af Riga og dermed forbedre Riga's og som en konsekvens, Letland's internationale image.

Et andet brev blev sendt af udenrigsminister Riekstins i

november 2008 til de lokale regeringer og til Indenrigsministeriet, med gentagne anmodning om at træffe alle mulige foranstaltninger til at begrænse mulighederne for bedrageri af turister. Desværre er situationen i Riga ikke blevet bedre - udenlandske ambassader i Riga fortsætter med at sende klager fra turister, der er blevet bedraget og fra hvem pengene er blevet tvunget eller krævet og situationer, som involverer tilfælde af fysisk intimidering i hovedstaden i byens barer og natklubber.

Udenrigsministeriet har reageret og i juni 2008 opfordret ambassaderne til at anmelde alle registrerede hændelser. Oplysninger fra flere udenlandske ambassader er blevet videresendt til politiet til nærmere undersøgelse. Med ministeriet som formidler, har ambassaderne modtaget politiets udtalelser om alle hændelser, der var blevet indberettet.

På samme tid og i et forsøg på at forbedre turistsikkerhed i Riga i oktober 2008 har Udenrigsministeriet organiseret en briefing for diplomater af udenlandske ambassader samt for repræsentanter for medierne.

Udenrigsministeriet deltager regelmæssigt i møder med repræsentanter for de relevante myndigheder i bestræbelserne på at finde en løsning på problemet, herunder med repræsentanter for Økonomiministeriet og statens turist agentur. I samarbejde med det statslige politi, har Udenrigsministeriet for nylig udarbejdet information på engelsk bestemt til uddeling til udenlandske ambassader i Riga samt til Letlands ambassader i udlandet. Materialerne er blevet offentliggjort i marts/april 2009 udgaven af "Riga in Your Pocket", "Riga this Week" og "Riga Guide". Udenrigsministeriet har endvidere udarbejdet oplysninger, der skal distribueres til Rigas hoteller.

<http://www.mfa.gov.lv/en/news/press-releases/2009/may/09-1/>

oversættelse LN

Politik

Økonomisk krise

Opfylder Letland ikke Den internationale Valutafond, IMF's krav, bliver IMF's kriselån på 7,5 mia. euro ikke udbetalt. Derfor har regeringen planer om at skære hele 40 % i statens budget. IMF-kravet er at få budgetunderskuddet ned på højest 5 pct.

Efter en nedskæring i budgettet på 40 % vil underskuddet stadig være på 7,7 % siger Einars Repse. Men han håber at kunne forhandle det på plads. IMF har i forvejen stillet en deludbetaling i bero, og næste udbetaling trues nu også.

Børsen 22.april.

Økonomi

Letlands Økonomi falder markant med 28,7 % i forhold til sidste kvartal i 2008. Det oplyser Letlands Statistiske Kontor.

Børsen 12. Maj

Krise: Letland rykker tættere på devaluering

Letland kan tvinges til at devaluere valutaen, som foreløbigt er faldet med ca. 10 pct. siden toppen først i marts. ... Ca. 7,5 mia. kr. skal Letland have tilført fra EU, de nordiske lande og IMF, men det er IMF, der bestemmer betingelserne for verdenssamfundets pengeindsprøjtning. »Det er ingen hemmelighed, at IMF allerede under forhandlingerne før jul som udgangspunkt krævede en devaluering af den lettiske lats,« siger Lars Christensen og understreger samtidig, at chefen for den lettiske centralbank, Ilmars Rimsevics, allerede har udtalt, at de ikke overvejer en devaluering på nuværende tidspunkt. Alligevel kan IMF tvinge Letland til at gribe til devaluering som en nødløsning. ... »Hvis den betaling ikke falder, så har den lettiske statsminister allerede sagt, at

Letland er statsbankerot,« siger Lars Christensen og beskriver devalueringen som det sidste halmstrå, Letland kan gribe i, hvis IMF ikke vil give dem pengene, som tingene står nu.

Af JETTE AAGAARD i Børsen 29. Maj. (uddrag)

Homoparade i Riga

Byens folkevalgte havde forsøgt at forbyde årets homoparade, Baltic Pride og sagen blev afprøvet i retten og dommen var klar: Paraden fik sin tilladelse og blev gennemført uden alvorlige hændelser.

Årsagen til modstanden i Rigas byråd skal bl.a. findes i at der skal være lokalvalg i Letland om en måned. Samtidig befinder landet sig i en voldsom økonomisk krise med en negativ vækst og en stærkt stigende arbejdsløshed. Og så sparker man nedad.

Man ser typisk at højrekristne, nationalister og deciderede fascister finder sammen om at udøve overgreb og fremstille homoseksuelle som en trussel mod nationen. En frisk meningsmåling fortæller at 78% af letter opfatter sig som konservative og er negative overfor homoseksualitet.

Der findes en organisation No Pride, som er økonomisk støttet af den evangeliske frikirke New Generation. Den har 200 menigheder i tidligere sovjetstater og er ledet af en præst med hovedkvarter i Riga. Kirkens fundament er smådonationer fra amerikanske højre kristne herunder de russiske miljøer i de amerikanske storbyer. Holdningen til homoseksuelle fremstår i deres bog "New World Order" fra 2002: "Homoseksualitet er den første ødelæggende bølge der skyller hen over vores verden. I dens efterdønninger følger en endnu værre: Islam".

At paraden i Riga blev gennemført viser at Letlands retsamfund er veletableret, som Danmarks ambassadør Uffe Wolffhechel, udtalte ved en reception for bøssepara-

den, som flere EU-ambassader var værter ved. Wolffhchel kaldte de homoseksuelle: "flotte og modige".

Sune Prahl Knudsen

Information mandag den 18.maj (uddrag)

Uddrag fra information den 27. marts af Kåre Petersens artikel om lettisk økonomi

Nordea trak tæppet væk under Letland

Nordea havde allerede gjort sit indtog i Letland i år 2000 og i midten af årtiet skulle et nyt reklamefremstød sikre endnu flere kunder. Banken fik derfor stillet en stor vindmaskine op midt på gågaden i Riga, og da maskinen - efter lidt startvanskeligheder - begyndte at blæse kraftig vind ud, kastede ivrige medarbejdere tusindvis af matadorpenge ind i stormen. De handlende på gågaden blev svøbt ind i pengene, og så de op, kunne de se Nordeas nye slogan, der oversat til dansk lød noget i retningen af: 'Der er en hvirvelvind af penge på vej, vil du være en del af den?' fortæller Kåre Petersen

I 2006 blinkede mange nationaløkonomiske advarselsslamper allerede kraftigt i den lettiske økonomi. Underskuddet på betalingsbalancen var mere end 25 pct. af økonomien, samtidig med at lønningerne skød i vejret med 35 pct. om året. Økonomen Alf Vanags, der er direktør for den lettiske tænketank The Baltic International Centre for Economic Policy Studies, mener, at Nordeas udlånspolitik i den periode - fra et samfundsmæssigt perspektiv - var direkte socialt uansvarlig. "Alle kunne se, at økonomien ikke var bæredygtig, men alligevel gik Nordea ind og skubbede til den udvikling, SEB forsøgte at bremse," lyder det fra Alf Vanags.

Gik over stregen

Ifølge lektor i finansiering på Riga Business School, Anete Pajuste, mistede de tre svenske banker virkelighedssansen op gennem årtiet. Det var i en periode et

marked med uanede muligheder. Hvor det for en bank på det svenske marked i de år kun var muligt at øge sin omsætning med to-tre pct., kunne bankerne i Letland øge deres med 25-30 pct. om året. For at få markedsandele og øge deres overskud overgik bankerne derfor hinanden i forhold til at lave risikable og aggressive udlån. Og Nordea var så den bank, der gik længst - og til sidst over strengen.

Nordea afviser

I Nordea stiller chef for New European Markets, Thomas Neckmar, sig uforstående over for kritikken: "Vi drev bare bank, som vi driver bank alle andre steder - på en fornuftig måde," Han peger på, at bankens markedsandele i Letland år for år er vokset med omkring en procent, så Nordea i dag har ni procent af det lettiske marked. "Det synes jeg ikke er specielt aggressivt. Og med hensyn til kritikken om, at vi øgede udlånene i 2006, mens de andre bremsede, så synes jeg netop, det er udtryk for, at vi tager ansvar, fordi vi i modsætning til de andre jo ikke bare slukkede for kontakten og lod økonomien i stikken. Det passer heller ikke, at vi ikke låner ud i dag. Vores kunder og den sunde del af erhvervslivet kan sagtens låne hos os den dag i dag," siger Thomas Neckmar, der også peger på, at Nordea i forhold til andre udenlandske banker i Letland har langt færre af de lån, Centralbanken definerer som dårlige.

Som en sømand

En af dem der stod i pengestormen den dag på gågaden i Riga, er Juris Kaza, der er journalist på det lettiske LETA News Agency og tidligere finansjournalist i Sverige. Han mener, at de svenske banker deler ansvaret for Letlands sammenbrud med den lettiske regeringen og finansstilsynet, der tillod bankerne at opføre sig på en måde, der var for svær for bankerne og lettere at modstå. "Jeg vil sammenligne Nordeas år i Letland med en

sømand, der har været på havet i fem år og så bliver sluppet løs med penge på lommen i en by fyldt med bærer og horehuse. Man kan vel heller ikke sige, at den sømand alene bærer ansvaret for sin uansvarlige opførsel,” siger Juris Kaza, og tilføjer: ”Man skal også huske på, at letterne efter mange år med Sovjetunionens kommunistisme er meget optaget af materielle ting. De vil hellere end gerne låne, og de har slet ikke samme mentalitet i forhold til økonomisk forsigtighed i deres privatøkonomi som eksempelvis danskere. Det skyldes at man skal tilbage til 1940’erne for at finde en situation, hvor den almindelige lette havde samme økonomiske muligheder, letterne har haft i de senere år.”

Kåre Petersen

Hvad børn mener om krisen

Wer nicht weiter weiß - fragt die Kinder!

Antworten von lettischen Kindern auf die Frage: Was macht die Krise?

„Sie nimmt die Arbeit weg. Nachdem keine mehr da ist, können alle sich ausruhen.“ (Alens, 7 Jahre alt)

„Ich habe schon davon gehört, aber Mamma erzählt es nicht, was das für eine Krise ist.“ (Ketlina, 7 Jahre)

„Das macht meiner Mamma graue Haare“ (Roberts, 10 Jahre)

Frage: Was müsste gemacht werden, damit die Menschen besser leben?

„Der Lat müsste mehr wert sein.“ (Georgs, 9 Jahre)

„Mit dem öffentlichen Nahverkehr fahren, und nicht alles kaufen, was die Augen haben wollen.“ (Artis, 10 Jahre)

„Die anderen lieben“ (Haralds, 7 Jahre)

Fra Albert Casperis blog

Rite Højskole 2009

Generalforsamling

Kristi Himmelfarts dag blev der for 15. gang holdt generalforsamling på Rite Højskole med 30 deltagere, heraf 10 danskere og med repræsentanter fra Det danske Kulturinstitut og Den danske Ambassade. Skolens formand, Brigita Lace og forstander Niels Bendix Knudsen fortalte om årets gang og lidt om krisen i Letland og forårets arbejde.

Der blev vist billeder og film fra sidste års kurser. Simon Drewsen fra Det danske Kultur Institut havde hjulpet med at få skolens vedtægter forenklet og han var også dirigent til mødet. De forenklede vedtægter blev godkendt og det er nu også nævnt at skolen tilbyder aktiviteter for børn og unge, hvilket er vigtigt når der skal

søges om penge i fonde. Som vedtægterne er nu skal der vælges 4 letter til bestyrelsen og 3 danskere.

Fra lettisk side blev der 3 nyvalg og fra dansk side 1 nyvalgt. Danskere i bestyrelsen er: Niels Henriksen, Lis Hazel Nielsen og Nete Thomsen. Ny formand for skolen blev Irena Butkus fra Akniste.

Det danske kulturinstitut kunne love at der ville blive et animationskursus for børn, ligesom sidste år, støttet af

kulturinstituttet.

Desværre havde skolen fået nej på en ansøgning om et sommerkursus for lokale børn, så det var ikke sikkert at der var penge nok, selvom der var støtte fra den danske støttekreds.

Men det lokale sommerkursus for kvinder vil finde sted den 10. juni og er støttet økonomisk af den danske støttekreds

Efter generalforsamlingen var der som sædvanligt hyggeligt samvær og skolen takkede Simon Drewsen for dirigentskabet og Katja for tolkningen.

Før generalforsamlingen havde de danske deltagere været på en udflugt over to dage til Ludza og omegn i skolens bus. De ville gerne se grænsepunktet hvor Rusland, Hvide Rusland og Letland mødtes. Det blev til en tur ud i skoven hvor der lå en ubemandet grænsestation og en stor indhegning, samtidig med at en alarm kunne høres, men ingen folk viste sig, så selskabet vendte bilen og kørte tilbage ad skovvejen. Ved asfaltvejen holdt politibilen, og det blev til halvanden times venten på den lokale politistation, hvor der blev udstedt visa for at få lov til at køre i området i to dage.

Men ellers var formålet med turen også at besøge danskeren Henrik Mollerup, som har en gård lidt uden for Ludza. Hans gård ligger smukt, smukt på bakketoppe med udsigt ud over de russiske skove og han ejer selv 200 hektar land med skov. Huset og staldbygningerne er

Henrik Mollerups hus

bygget af store tykke tømmerstokke og Henrik har fået lagt nyt tag på bygningerne og renoveret stuehuset indvendig. Desværre er han plaget af tyveri, fordi han ikke kommer der så tit. Også denne gang var der indbrud og tyvene havde taget godt værktøj, havde pillet en ny trævæg ned bræt for bræt og lagt parat til at tage med. Så nu fremstod kun det lasede tapet. Som Henrik sagde: Så taber man lysten til at komme, når der hver gang er stjålet noget. Henrik har haft ejendommen i 7 år, og overvejer at sælge den.

Busselskabet overnattede i et moderne sommerhus med sauna og bad ud til Nirzasøen, hvor ejerne bragte hjemmelavet aftensmad og morgenmad ud. Alt til rimelige priser. Der blev roet på søen, lyttet til nattergale og set guldpirol.

Niels Bendix Knudsen

Klik på www.Ritetautskola.org for mere information.

Henrik Møllerup og Nete Thomsen i Henriks hus

Oven hvor man om vinteren kan lægge sig op at sove for at holde varmen

The Sovjet Story

Foreningen Danmark-Letland blev inviteret til den Lettiske Ambassade den 19. marts for at se Filmen ” The Sovjet Story”, med efterfølgende debat.

Ambassadøren bød velkommen, og fortalte lidt om filmen, sagde at der sikkert var ting vi ikke ønskede at se. Men at vi alle havde vores mening og tanker om Sovjet! Min oplevelse af filmen er, at der er en meget stor sort plet i menneskehedens historie, vi her blev præsenteret for.

At det ukrainske folk blev sultet ihjel af Stalin, er en ugerning jeg ikke vidste det mindste om.

Jeg er dybt rystet over de uhyrligheder Stalin udsatte sit eget folk for.

Både han og Hitler var lige gode til at udrydde deres folk.

Det er en film af ubeskrivelig ondskab og magtdemonstration.

At se folk blive skovlet ned i massegrave af Bulldozers og blive berøvet deres værdighed, selv i døden, er ufatteligt for mig.

Men det var en meget sober lavet film, hvis man kan sige det om noget sådan. Filmen var lavet af to lettiske EU folk, og med støtte fra EU.

Der blev brugt smuk og rolig musik i den.

Men det var meget svært at forholde sig til så megen ondskab.

Der var meget stille efter filmen, og der var vist ingen der havde lyst til debat!

Tak til den Lettiske Ambassade, fordi den gav os mulighed for at se filmen.

Birgit Møller-Kristensen

Ungdomsmøde i Ålholm kirke

Anda Zarane havde sammen med foreningen arrangeret en ungdomsaften i marts. Formålet var at unge letter kunne mødes med andre unge letter under uformelle former og være sammen på lettisk vis. Ålholm kirke stillede lokaler til rådighed og de unge mødte op med lettisk mad som blev stillet på bordet. I alt mødte 25 unge op og de gifte par havde den danske halvdel med.

Mødet indledtes med at Kirsten Gjaldbæk holdt en kort tale, hvorefter Qvido Grinvalds fortalte hvordan hans far

sendte ham ud at sejle med den sidste båd der afsejlede fra Liepaja og hvordan det gik til at han endte i Danmark og havde truffet en dansk pige.

Derefter spillede Anda Zarane og Zintis Cepurnieks fin musik og der blev organiseret lege og danset på ægte lettisk vis. Alt i alt en sjov og underholdende aften som Anda havde lagt et stort arbejde i.

Tak for det Anda.

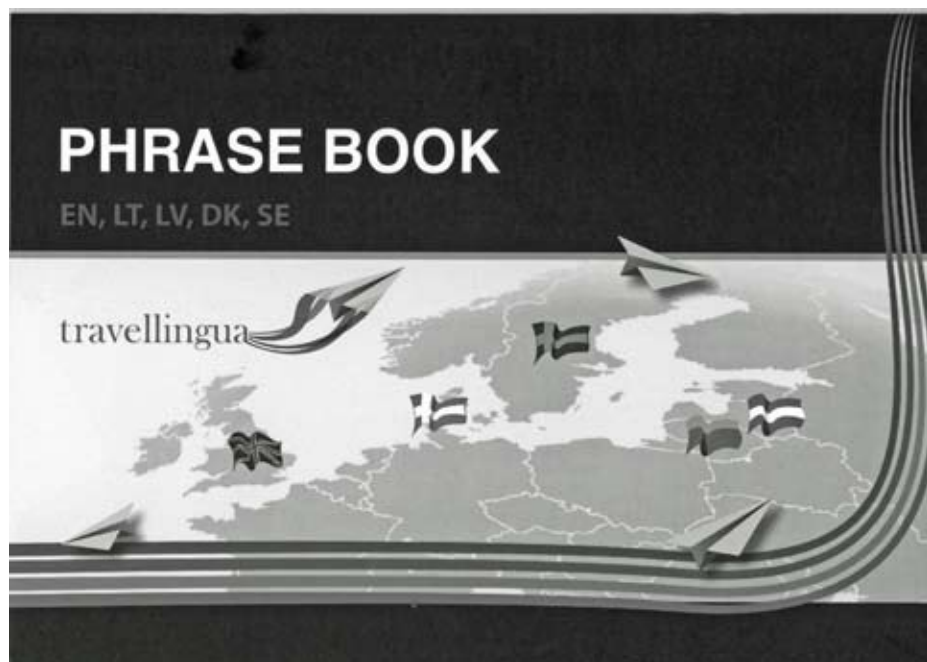

Parlør

Phrasebook er en brochure på 40 sider, der oversætter de mest almindelige ord og fraser mellem engelsk, litauisk, lettisk, dansk og svensk.

Den er udgivet i forbindelse med et EU-støttet sprogprojekt, www.travellingua.eu, som i Danmark udarbejdes hos Forbundet Kommunikation og Sprog.

Vi har fået stillet et antal gratis til rådighed for vore medlemmer, så hvis nogen er interesseret i at modtage den, kan man henvende sig til Kirsten Gjaldbæk og mod betaling af porto en få en eller flere tilsendt. Brochuren vejer 95 gram.

Smånyt

Fra Det danske Kulturinstitut i Riga Tone i Riga

Aalborgensiske Tone har i foråret gæstet Rigas Dirty Deal Cafe med sin spændende og nybrydende musik. Tone, bag hvem der gemmer sig Sofie Nielsen, spiller spændende og udfordrende elektronisk musik med en klar melodisk kerne. Hun udgav sin første plade, 'Small Arm of Sea', sidste år - i øvrigt på den opsigtsvækkende måde, at den kan downloades gratis (www.tonetone.org) - der blev godt modtaget. Ligeså i Riga, hvor koncertstedet var fyldt med begejstrede letter. De kunne i øvrigt også opleve Kristian Ravn-Ellestads videoarbejder, der flot supplerer Tones musik. Koncerten var arrangeret af Kulturinstituttet i samarbejde med Dirty Deal Cafe og den danske ambassade.

Der er planer om på baggrund af denne koncert at etablere et mere fast nyt musiksamarbejde mellem Aalborg og Riga.

Klaverkoncert med Poul Rosenbaum

En råkold dag i den lettiske provinsby Saulkrasti blev oplivet af den fornemt meriterede pianist Poul Rosenbaum, der gav en fornem klaverkoncert for de mange fremmødte. Programmet, der kredsede om Bach, Gershwin og Chopin, vakte stor begejstring, og mange gav udtryk for gerne at ville høre Rosenbaum igen. Efter koncerten afholdtes der en udvælgelseskonkurrence, hvor mere end 20 lettiske klassiske musiktalenter konkurrerede om udvælgelsen til Copenhagen Summer Festival, hvor Rosenbaum er kunstnerisk leder. Rosenbaum var meget imponeret over niveauet. Begivenhederne var organiseret af DKI i samarbejde med Letlands Koncerter, det lettiske musikakademi m.fl.

Kanon klar i Letland

I løbet af det sidste halvandet år har Kulturinstituttet assisteret det lettiske Kulturministerium i udviklingen af en lettisk kanon efter dansk forbillede. Dette er sket ved afholdelse af en konference, løbende rådgivningsbesøg i Danmark m.v. Kanonen er nu klar og blev præsenteret til almen anerkendelse i det tidlige forår.

Lettisk præsident cykler 'Dreams on Wheels'

Udstillingen 'Dreams on Wheels' vises i Letland i Riga Slot i marts-april. Udstillingen er en vigtig markering af klimatopmødet og af dansk miljørigtig transport. I Letland er forholdene for cyklister mildest talt problematiske. Der er få cykelstier, og trafikulturen levner ikke cyklisterne meget plads. Derfor er det glædeligt, at det officielle Letland sammen med instituttet og Den Danske Ambassade i Letland nu stiller sig forrest i projektet. Således vil åbningen foregå ved at den lettiske præsident, Valdis Zatlers, stiller sig i spidsen for en stor del af de cirka 300 åbningsgæster, herunder mange unge cykelentusiaster, for at cykle fra en af Rigas centrale pladser til Riga Slot - præsidentens 'kontor'. Udstillingen, der er kurateret af Thomas Ermacora for Udenrigsministeriet, vil også have en lettisk spejling med lettiske cykler og cykelerfaringer. Ligeledes er der i dansk-lettisk samarbejde blevet fremstillet unikke cykelstativer til begivenheden.

Ud over udstillingen vil der blive afholdt en konference om cykelvenlig byplanlægning og en cykelskole, hvor lettiske børn og unge kan få cykelkørekort.

Udstillingen er i Letland arrangeret af Den Danske Ambassade, Kulturinstituttet og Rigas Museum of Foreign Art.

Udenlandsk Kunst

Den store danske grafikudstilling 'Tryk på tiden' har i februar og marts været i provinsbyen Kraslava, hvor den

har vakt betydelig opmærksomhed og blandt andet ført til, at regionen har lavet en udstilling med deres egne grafikere efter samme princip.

Mere information hos Det Danske Kulturinstitut i Letland:

www.dki.lv

Kunst

Udstilling af træskulpturer af Janis Kopiske på Stadebjerggaard i forbindelse med et træskulptursymposium.

18.07-01.08 2009 er der for niende gang træskulptursymposium, hvor blandt andre træbilledskærer Janis Kopiske udstiller sine skulpturer. Janis har boet hos Andres Åbling Petersen på Stadebjerggaard siden juli sidste år og lavet mange fine træskulpturer.

Symposiet vil som sædvanlig afsluttes med en sommerfest, som i år bliver 01.08. – Der vil igen i år være optræden af sangere, dansere og musikere fra Letland, Georgien, Danmark og da Janis Kopiske er fra Bremen har vi selvfølgelig inviteret ”Bremer Stadtmusikanten”.

*Andreas Åbling Petersen
Stadebjerggård, Ellum,
Grænsevej 1,
DK6240 Løgumkloster,
stadebjerggaard@dlgmail.dk*

Udstilling af Yvonne Gerner (7.maj til 19. juni 2009) **Bro til norden**

Nordisk Ministerråd, Store Strandstræde 18,
1255 København K

Jeg er kunstner, født i Silkeborg, Danmark, i 1964. Før jeg flyttede til Letland i 1992, gik jeg på adskillige kunsthøjskoler i Danmark (Århus, Ålborg), hvor jeg arbejdede med forskellige kunst-

former - fra oliemaling til skulptur. Jeg arbejdede også som illustratør, og tilbragte nogen tid i Berlin, hvor jeg var en del af en videogruppe.

I 1991 havde jeg min første rejse til Asien (Thailand og Indonesien), hvilket gav mig stor inspiration og nye kunstneriske ideer. Jeg er siden vendt tilbage til Thailand nogle gange, og inspirationen derfra er ganske tydelig i min kunst.

Mit ophold i Letland begyndte som et kort visit – den ene begivenhed førte til den næste og i efteråret 1992 kom jeg ind på Rigas kunsthøjskole. Der mødte jeg den lettiske grafiker Vita Lenerte, hvis kunst inspirerede mig til at begynde at arbejde mere med grafik. Efter det første semester på akademiet blev jeg privat studerende hos Vita. Jeg har siden 1996 haft mit eget værksted i Riga.

YVONNE GERNER

Stabu iela 31-16 LV 1011 Riga

Ph. + 371-727 20 03 Mob. +371-26 19 10 32

e-mail: yvonne.gerner@gmail.com

Ivars Silis foredrag

Husk at reservere dagen.

Mandag den 24. august kl. 19.00

Stedet er nu fastlagt til:

Kulturhuset Kilden, Nygårdsplads 31, Brøndbyøster

Ivars Silis kommer og fortæller om sine barndomserindringer.

2 dage efter foredraget 26. august udkommer Silis barn-

domserindringer på dansk hos forlaget Gyldendal. Se biografien om Ivars i forrige nummer af bladet eller gå ind på vor hjemmeside www.danmark-letland.dk

Vi beklager

Redaktøren beklager meget at vi i forrige nummer bragte forkerte oplysninger om en udstilling med Inara Petrusovich og møde om Mark Rothko i Galleri Gl. Lejre.

Det afstedkom desværre at medlemmer gik forgæves.

I den forbindelse vil vi opfordre til at man tilmelder sig mailinglisten hos kasserer Anne Fraxinus da vi i et vist omfang har mulighed for at korrigere fejl hurtigt i den udstrækning vi opdager dem. Samtidig vil vi kunne informere om arrangementer vi først får kendskab til efter deadline.

KALENDER

Juni

indtil 19. juni

Udstilling med Yvonne Gerner:
Bro til Norden
Nordisk Ministerråd,
Store Strandstræde 18,
København K
Åbningstid hverdage 9 til 16.
Fredag dog 9 til 15

Juli

18.7 - 1.8

Janis Kopiske udstiller træskulpturer hos Andreas Åbling.
Stadebjerggård, Ellum,
Grænsevej 1, DK6240 Løgumkloster,
stadebjerggaard@dlgmail.dk
se nærmere inde i bladet

August

23.8 kl. 11-17

Sprogenes dag i
LiteraturHaus på Nørrebro,
Møllegade 7,
2200 København N

24.8 kl. 19

Ivars Silis fortæller om sin
tid i flygtningelejr i DK,
Kulturhuset Kilden,
Nygårdsplads 31, Brøndbyøster

29.8 kl. 12-18

International dag ved søerne. Boder fra forskellige lande langs den ene side af søerne. Se beskrivelse fra sidste års arrangement i nummer 3 af bladet 2008 (eller på webben)

POST

B

PP

DANMARK

Afs:

Foreningen
Danmark - Letland
Lis Hazel Nielsen
Rosenlundsvej 8
DK-3650 Ølstykke

Yvonne Gerner udstiller til 19. Juni. Se Kalenderen